Reduktion av kontrollfrekvens genom god efterlevnad

Här ger Livsmedelsverket vägledning om hur kraven i lagstiftningen kan uppnås. Vägledningen är inte bindande och utesluter inte andra sätt att uppfylla kraven.

En verksamhet som har konstaterad god efterlevnad av lagstiftningen kan få en sänkning av kontrollfrekvensen, så kallad reduktion. Läs om när det gäller och hur det går till.

Riskklassningsmodellens möjlighet till reduktion vid god efterlevnad

Om en verksamhet visar på god efterlevnad av livsmedelslagstiftningen ska kontrollmyndigheten, om möjligt, besluta om att sänka kontrollfrekvensen för verksamheten. Verksamheten ska ha varit aktiv i minst tolv månader för att myndigheten ska kunna avgöra om god efterlevnad föreligger.

Myndigheten ska sänka kontrollfrekvensen om det inte har förekommit avvikelser under en viss tidsperiod. Tidsperioden ska omfatta minst de senaste tolv månaderna. Om det inte har gjorts två planerade (riskbaserade) kontroller av verksamheten under de senaste tolv månaderna utökas perioden så att den omfattar två planerade kontroller. Den period som ligger till grund för bedömningen av efterlevnaden kan däremot inte utökas och bli längre än tolv månader i de fall två eller fler planerade kontroller *har* genomförts under de senaste tolv månaderna.

Vid översynen av efterlevnaden ska resultatet från alla kontroller under perioden beaktas. Myndigheten ska alltså ta hänsyn till resultatet av eventuella uppföljande och händelsestyrda kontroller som genomförts under perioden. Myndigheten kan dock bortse från avvikelser som myndigheten bedömer vara av ringa betydelse för livsmedelssäkerheten.

Myndigheten behöver inte bevaka om det har förflutit mer än tolv månader sedan den senaste avvikelsen i perioder mellan de kontroller som genomförs av verksamheten. Översyn av efterlevnaden görs i samband med att en kontroll har genomförts av verksamheten.

Har det inte förekommit kontroller med bristande efterlevnad under tidsperioden som bedöms så har verksamheten rätt till en reduktion av kontrollfrekvensen. Som bristande efterlevnad räknas kontrollresultaten ”avvikelse” och ”kvarstår”.

Exempel 1:

En livsmedelsverksamhet startade för tio månader sedan och har därefter varit föremål för två planerade kontroller. Inga avvikelser har konstaterats. Verksamheten kan **inte** få beslut om reducerad kontrollfrekvens på grund av god efterlevnad, eftersom den inte har varit aktiv i tolv månader.

Exempel 2:

En livsmedelsverksamhet har varit aktiv i många år och fick sin senaste avvikelse vid en planerad kontroll för två år sedan. En uppföljande kontroll gjordes tre månader senare och avvikelsen var då åtgärdad av företaget. Sedan dess har inga fler planerade kontroller gjorts. Nu har verksamheten kontrollerats med anledning av ett klagomål – en så kallad händelsestyrd kontroll. Inga avvikelser konstaterades vid denna kontroll. Verksamheten kan **inte** få beslut om reducerad kontrollfrekvens på grund av god efterlevnad, eftersom det inte har gjorts två planerade kontroller sedan den senaste avvikelsen.

Exempel 3

En livsmedelsverksamhet har en fastställd kontrollfrekvens på femton kontroller per fem år. För tolv månader sedan gjordes en planerad kontroll där det konstaterades avvikelser. Därefter har myndigheten gjort en uppföljande och två planerade kontroller, alla utan avvikelser. Den senaste kontrollen gjordes för en månad sedan, alltså innan det hade passerat tolv månader sedan den senaste avvikelsen. Myndigheten behöver **inte** göra en översyn av efterlevnaden nu, utan kan avvakta och göra det i samband med nästa kontroll av verksamheten.

Exempel 4

En livsmedelsverksamhet fick sin senaste kontroll med avvikelse för två år sedan. Därefter har myndigheten gjort en uppföljande och två planerade kontroller av verksamheten, alla utan avvikelser. Vid den andra av de planerade kontrollerna hade det förflutit mer än tolv månader sedan den senaste avvikelsen. Myndigheten **ska** besluta om reducerad kontrollfrekvens för god efterlevnad för verksamheten.

Hur stor är reduktionen?

När det är fastställt att en verksamhet har rätt att få sin kontrollfrekvens reducerad genom att god efterlevnad av livsmedelslagstiftningen är uppfylld så ska verksamhetens kontrollfrekvens sänkas till den som motsvarar närmast lägre riskklass för inriktningen.

Reduktion genom god efterlevnad är däremot inte möjlig för företag som ursprungligen placerats i lägsta riskklass.

Exempel:

Verksamheten på en restaurang har kontrollerats två gånger under den senaste tolvmånadersperioden. Kontrollmyndigheten har inte noterat några avvikelser vilket innebär att verksamheten har rätt till reduktion. Verksamheten är placerad i riskklass SL5 vilket innebär att den har en kontrollfrekvens på tio kontroller per fem år. Kontrollmyndigheten fastställer därför reducerad kontrollfrekvens till den som motsvarar den lägre riskklassen SL4. Verksamheten får istället kontrollfrekvensen fem kontroller per fem år.

Bilden nedan är en illustration av exemplet ovan.

Sista led Riskklass	**Kontroller per 5 år**	**Kontroller per år**
SL1	1	0,2
SL2	2	0,4
SL3	4	0,8
SL4	5	1
SL5	10	2
SL6	15	3
SL7	20	4

När god efterlevnad inte längre föreligger

Livsmedelsverkets uppfattning är att god efterlevnad inte längre föreligger när myndigheten har konstaterat en eller flera avvikelser (som inte bedöms som ringa). Det finns alltså ingen anledning att vänta med att göra en bedömning tills det har genomförts ett visst antal kontroller, eller förflutit ett visst tidsintervall.

Däremot bör myndigheten avvakta till dess yttrandetiden i kontrollrapporten har passerat. I de fall myndigheten fattar beslut om myndighetsåtgärder med anledning av den bristande efterlevnaden bör myndigheten också avvakta tills beslutet har vunnit laga kraft i de delar som avser bedömningen av att det förelåg avvikelse vid kontrolltillfället.

Myndigheten bedömer därefter att det inte längre föreligger god efterlevnad och fattar ett nytt beslut med fastställande av kontrollfrekvens, utan reduktion för god efterlevnad. Den nya frekvensen kan börja gälla omedelbart från beslutsdatum.

Reduktion vid ägarbyte

När en verksamhet registreras eller godkänns enligt livsmedelslagstiftningen kopplas verksamheten till en livsmedelsföretagare eller annan verksamhetsutövare. Det kan antingen vara en fysisk person med personnummer eller en juridisk person med organisationsnummer.

Livsmedelsverket gör följande bedömning angående reduktion vid olika typer av ägarbyten:

Ny livsmedelsföretagare eller annan verksamhetsutövare – nya ansvariga personer

I de fall en helt ny ägare tar över en verksamhet så tar denne också över ansvaret för verksamheten. Den nya ägaren kan inte göras ansvarig för den tidigare ägarens agerande samtidigt som den inte heller kan dra fördel av vad den tidigare ägaren har gjort. Det innebär att om den tidigare ägarens verksamhet har getts reduktion för god efterlevnad så följer inte den med när en verksamhet tas över. Den nya ägaren kan erhålla reduktion först efter att två planerade kontroller under en tolvmånaders period har genomförts och inga avvikelser har konstaterats.

Ny livsmedelsföretagare eller annan verksamhetsutövare – samma ägare i praktiken

Det kan uppstå situationer då en och samma person eller grupp av personer ombildar sin verksamhet och till exempel går från att driva den som en enskild firma till att driva den genom ett aktiebolag. Formellt har då en ny verksamhetsutövare tagit över verksamheten. Livsmedelsverket anser att i rena ombildningar där personal och ägare i övrigt är de samma, följer reduktion med till den nya verksamheten.

Samma livsmedelsföretagare eller annan verksamhetsutövare – nya ansvariga personer

I de fall en person eller grupp av personer köper eller på annat sätt tar över det bolag som driver verksamheten har inte den juridiska person som ansvarar för verksamheten bytts ut och reduktionen kvarstår.

Läs mer om ägarbyten:

Registrering och godkännande - Kontrollwiki (livsmedelsverket.se)

Senast uppdaterad 17 december 2025 Ansvarig grupp ROR_LLK